

d ů v o d ů :

Napadeným rozsudkem byl stěžovatel uznán vinným zločinem podílnictví na krádeži ve smyslu §§ 185, 186 a) b) tr. zák., spáchaným tím, že, koupiv 4 stoly v ceně 7600 K, ukradené několika pachateli Ěmilu G-ovi, převedl na sebe věci ukradené a odbyt jich opatřil, při čemž mu dle hodnoty věci bylo povědomo, že krádež spáchána byla způsobem takovým, který ji činí zločinem. V rozhodovacích důvodech rozsudku uvádí se o stěžovateli nejprve, že doznává faktické okolnosti, »z nichž plyne jeho vina«, v zápětí však se dodává, že se stěžovatel hájí tím, že mu známo nebylo, že se jedná o věci kradené. Na to pak soudní dvůr již na základě tohoto doznání v souvislosti s ostatními okolnostmi dospěl k přesvědčení, že stěžovatel, když stoly kupoval, dobře věděl, že jde o věci kradené (ceny vyšší než 200 K). Zjišťuje, že stěžovatel projevil pochybnost o původu oněch stolů, že je však přece koupil, aniž zjistil, odkud prodavači jich je mají, že proto dle přesvědčení soudu věděl, že poctivým způsobem do držení obyčejných dělníků se nedostaly, což prý ostatně také z ceny jich bylo patrným. Zmateční stížnosti, která se dovolává důvodů zmatečnosti dle § 281 čís. 5, 9 a), po případě čís. 10 tr. ř., nelze upřítí oprávnění. Skutková podstata podílnictví na krádeži nebo na zpronevěře předpokládá na rozdíl od skutkové podstaty přestupku dle § 477 tr. zák. pachatelovo vědomí, že věc, kterou ukrývá, na se převádí nebo jejíž odbyt opatřuje, byla ukradena nebo zpronevěřena. Zjištění tohoto vědomí nelze tudíž nahraditi zjištěním vědomí, že se věc do držení toho, od něhož jí bylo nabyto, nedostala způsobem poctivým. Lzeť si zajisté cizí věc opatřiti také jiným způsobem nepoctivým, pravidelně ovšem zároveň i trestným, který však nemusí nezbytně býti právě krádeží nebo zpronevěrou. Kdyby byl stěžovatel na příklad věděl, že osoby, od nichž stolů nabyt, si je opatřily podvodem, jeho činnost, převedení stolů na se a opatření jich odbytu, nikdy by se samozřejmě nebyla stala činem, trestným ve smyslu § 185 tr. zák. Bylo tudíž povinností nalézacího soudu, aby náležitou pozornost věnoval zjišťování otázky, byl-li si stěžovatel toho vědom, že jde o věci kradené; povinnosti té však dbáno nebylo.

Čís. 607.

Vniknutí do úřadovny zakládá dle okolností případu zločin dle § 68 neb § 76 nebo dle § 83 tr. zák. Skutková podstata zločinu dle § 68 tr. zák. nepředpokládá předchozí úmluvy pachatelů aniž úmyslu jich vykonati násilí, ani násilí fyzické.

Pro skutkovou podstatu zločinu veřejného násilí dle § 87 tr. zák. jest lhostejno, zda ohrožený neměl za to, že čin pachatelův jest s to, přivoditi nebezpečí, vzešlo-li nebezpečí i jen pro jediného člověka; nevyhledává se vědomí pachatelova přivoditi nebezpečí; stačí v tomto směru i pouhá nedbalost.

Zločinu dle § 93 tr. zák. dopouští se i ten, kdo stěžuje nebo zhoršuje stav, jež lze kvalifikovati jako omezování osobní svobody.

Přestupku § 312 tr. zák. dopouští se cizí osoba, jež vytýká úředníku v úřadě, že zahálí.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1921, Kr I 421/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 5. března 1920, pokud jim byli obžalováni uznáni vinnými zločiny dle §§ 68, 83 a 97 tr. zák., vyhověl však zmateční stížnosti státního zastupitelství do téhož rozsudku, pokud jim někteří z obžalovaných byli sproštěni z obžaloby pro zločin dle § 93 tr. zák., pokud se týče pro přestupek § 312 tr. zák., napadený rozsudek v tomto směru zrušil a vrátil věc soudu nalézacímu, by ji znovu projednal a rozhodl. Mimo jiné uvedl po právní stránce v

d ů v o d e h:

Proti výroku nalézacího soudu, jímž byli obžalováni uznáni vinnými zločinem dle § 68 tr. zák., stížnost jejich již v rámci vývodů, kterými formálně provádí důvod zmatku dle § 281 č. 5 tr. ř., vznáší námitku, která je v pravdě uplatňováním hmotně-právního důvodu zmatku dle § 281 čís. 9 a) tr. ř. Stížnost označuje způsob, kterým rozsudek prý jen povšechně zjišťuje pojmové znaky zločinu pozdvižení, jako nepostačující a namítá, že mělo především býti prokázáno, že politická strana, která prý se dle svědectví různých osob demonstrace svými příslušníky většinou účastnila, jednala o tom, že bude provedeno srocení, že lid potáhne před okresní hejtmanství a tam že si přijetí svých požadavků vynutí násilím, dále pak, že měla býti prokázána předchozí úmluva, týkající se násilného vynucování oněch požadavků. Stížnost poukazuje jednak k tomu, že není prokázáno ani, že došlo k onomu jednání, ani, že byla tu podobná úmluva, a zdůrazňuje, že prý naopak ani úředníci okresní politické správy o nějaké takové předchozí úmluvě ničeho nevěděli. Názor, který takto stížnost uplatňuje hlavně v ten rozum, že pojmovým předpokladem srocení je jakási předchozí úmluva účastníků pozdějšího srocení, je zřejmě mylný. Již z doslovu definice zločinu dle § 68 tr. zák. je patrné, že se ke skutkové podstatě tohoto zločinu podobná úmluva nevyžaduje, že naopak skutková podstata založena jest již srocením se více lidí za tím účelem, aby vrchností násilím činěn byl odpor, tedy již tím, že je tu celek lidí, odhodlaný k násilnému odporu proti vrchnosti. Správnosti tohoto názoru nasvědčuje zejména i ustanovení § 69 tr. zák., dle něhož pozdvižením stává se vinným každý, kdo se k srocení ať již hned z počátku či teprve v dalším průběhu přidruží. Stačí tudíž plně rozsudkový závěr, dle něhož dav vtrhl do budovy okresní politické správy, ovládná jsa jednotným, souhlasným úmyslem, vykonati oproti vrchnosti (vrchnostenským osobám) násilný odpor. Nepochopitelným je však požadavek stížnosti, že mělo dokonce býti zjištěno předchozí jednání určité strany o podnicích, k nimž dle rozsudkového zjištění došlo, a podiv, který stížnost, mluvic tu arci nedůsledně pojednou o vážné demonstraci, vyslovuje nad tím, že se úředníci okresní politické správy dověděli o ní od jakéhosi hocha teprve v den demonstrace v 8 hodin ráno, že tedy okresní politická správa nebyla o ní zpravěna předem. Připomenouti dlužno, že rozsudek, mluvic všeobecně o dělnic tv u, co do příslušnosti účastníků davu k té či oné straně nijak nerozlišuje. Z hořejších úvah vyplývá zároveň i bezpodstatnost obdobné námitky,

uplatňované s hlediska důvodů zmatečnosti dle § 281 čís. 9 a), pokud se týče 10, tr. ř. Stížnost, vycházejíc z názoru, zásadně arci správného, že pojmovým znakem sročení je vzájemná dohoda jeho účastníků, aby vrchnosti násilím kladen byl odpor, a dovolávajíc se skutkového závěru samotného rozsudku, dle něhož předem smluven byl pouze demonstrační průvod, zdůrazňuje, že smluviti podobný průvod znamená něco jiného, než dohodnouti se o násilném odporu vůči vrchnosti. Tu nutno předem podotknouti, že názor, z něhož stížnost vychází, že předpokladem pojmu sročení je dohoda výslovně smluvená, je právně mylný, nenalézaje opory ani v doslovu ani ve vnitřním smyslu ustanovení § 68 tr. zák., který napak nezavdává nižádné příčiny k pochybnostem v tom směru, že stačí i dohoda uzavřená mlčky, po případě i taková, která se projevila činy konkludentními. Jinak stačí opět poukázati k rozsudkovému závěru, dle něhož — byť hned od začátku průvodu, pořádaného za účelem dosažení určitých požadavků, nebylo zde úmyslu, zjednati požadavkům těm platnosti násilím, — sročený dav vtrhl potom do budovy okresní politické správy ve společném a jednotném úmyslu, vystihujícím podrobnostmi, tamtéž jednotlivě uvedenými, v několika různých obměnách dotýčný předpoklad skutkové podstaty zločinu pozdvižení. Tento skutkový závěr opírá rozsudek o řadu skutečností, v něm zjištěných, v této souvislosti v něm ještě zvlášť vycených, takže i výtka, že závěr ten nebyl v rozsudku nijak odůvodněn, postrádá veškeré podstaty, právě tak jako další námitka, že rozsudek nerozeznává mezi stejným úmyslem a úmyslem společným. Naprosto pak nesejde na tom, byl-li v přítomném případě úmysl, klásti vrchnosti násilím odpor, pojat a byla-li dohoda, směřující k uskutečnění tohoto úmyslu, uzavřena účastníky průvodu, sledovavšího snad z počátku dosažení oněch požadavků prostředky po stránce trestněprávní nezávadnými, teprve v pozdějším průběhu. Dalšími vývody snaží se zmateční stížnosti dovésti nesprávnost výroku, odsuzujícího obžalované pro zločin pozdvižení, ohledně každého jednotlivého stěžovatele zvlášť a dospívají k závěru, že činnost každého jednotlivého z nich nezakládá buď skutkové podstaty trestného činu vůbec, nebo zakládá nanejvýše skutkovou podstatu některého přečinu nebo přestupku, najmě přečinu dle § 305 tr. zák. nebo přestupků §§ 312, pokud se týče 314 tr. zák.; opětovně při tom připomíná, že pouhé vniknutí do kanceláře samo o sobě ještě za čin trestný pokládati nelze. K tomuto důsledku mohla však stížnost dospěti jen tím způsobem, že vykládá mylně pojem společného úmyslu při sročení, rozeznávajíc vždy znovu nepřipadně nejen mezi stejným úmyslem a úmyslem společným, nýbrž jednotlivě dokonce zřejmě nesprávně i mezi společným činem a společným smluveným úmyslem a že porůznu zdůrazňuje opět jako pojmový znak sročení předchozí úmluvu jeho účastníků. Že tyto názory jsou právně mylné, bylo dovedeno již v hořejších povšechných úvahách, netřeba tudíž právní bezpodstatnost hledisek, zaujatých stížností znovu při posuzování otázky viny každého jednotlivého ze stěžovatelů, znova zvlášť doličovat. Rozsudek, který v rozhodovacích důvodech nejprve všeobecně zjišťuje, že sročený dav vtrhl do budovy okresní politické správy ve společném a jednotném úmyslu a za účelem, tamtéž blíže doličeným, dovoczuje v dalším ohledně každého jednotlivého obžalovaného zvlášť a velmi podrobně, na základě kterých výsledků průvodního řízení a právních úvah dospěl soud k přesvědčení, že se účastnil sro-

cení ve smyslu § 68 tr. zák. Výkřiky a jiné projevy i činy jednotlivých stěžovatelů uvádí rozsudek jako momenty, nasvědčující tomu, že stěžovatelé byli účastníky sročeného davu, že jednali v témž úmyslu a za týmž cílem, který dle rozsudkového závěru byl společným, jednotným úmyslem davu a cílem sročení, klásti totiž násilím vrchnosti odpor. Účastí na tomto sročení bylo by počínání stěžovatelů, kteří dle rozsudkového zjištění vtrhli do budovy okresní politické správy, pokud se týče vnikli do úřadovny berního úřadu v onom společném úmyslu a za cílem shora vytyčeným, i tehdy, kdyby oněch výkřiků, projevů a činů jednotlivých stěžovatelů ani nebylo bývalo. Stejně lze říci, že by naopak počínání sročeného davu nebylo bývalo pozbylo povahy sročení ani tehdy, kdyby nebylo provázeno bývalo vtrhnutím do budovy okresní politické správy a vniknutím do úřadovny berního úřadu; skutková podstata zločinu dle § 68 tr. zák. zůstala by tím nedotčena. Je tedy bezpředmětnou námitka stížnosti, že pouhé vniknutí do kanceláře o sobě ještě nebylo činem trestným, jest však zároveň i právně bezpodstatnou, neboť ono vtrhnutí, vniknutí, mohlo, kdyby k němu nebylo došlo za předpokladů skutkové podstaty zločinu pozdvižení, založiti naopak skutkovou podstatu jiného, samostatného zločinu, totiž zločinu dle § 76, pokud se týče § 83 tr. zák. Pokud konečně stížnost svými vývody, týkajícími se jednak obžalovaného Josefa M-a, jednak Antonína K-a, zdůrazňuje, že o onom není dokázáno, že by se byl dopustil násilí, u tohoto pak že není prokázáno společné vědomí neb ujednání s ostatními, dopustiti se násilí na úředních osobách, zdá se uplatňovati názor, že pojmovým předpokladem zločinu dle § 68 tr. zák. jest úmysl, vykonati na vrchnosti násilí fyzické nebo dokonce skutečný výkon takového násilí, stačí připomenouti, že, je-li cílem sročení ve smyslu § 68 tr. zák., aby vrchnosti kladen byl odpor násilím, pojmu tomuto odpovídá nejen násilí fyzické, nýbrž i násilí psychické; spatřuje tudíž rozsudek násilí správně v tom, že z davu, blížícího se k budově okresní politické správy, byly pronášeny různé výkřiky a že z něho proti budově se zařadily pěstmi bylo hrozeno, dále v hrozivém chování a rozvášněnosti lidí, vniknuvších do budovy, kteří nad to měli oporu v davu, hlučícím před budovou, čímž zástupcové (úředníci) okresní politické správy byli donuceni přislíbiti splnění přednesených požadavků, poněvadž chovali důvodnou obavu, že by v případě jich nesplnění došlo k dalším násilnostem, po případě k provedení vykřikovaných výhrůžek. Nehledě tudíž k dalším rozsudkovým zjištěním, dle nichž na jednotlivých vrchnostenských osobách vykonáno bylo účastníky davu i násilí fyzické, spatřuje nalézací soud i ve shora dle rozsudku vyličeném počínání sročeného davu kladení násilného odporu vrchnosti, za něž zodpovědnost nesou všichni, kdož se sročení účastnili, bez rozdílu, zda se ten který jednotlivý z nich sám svojí osobou oněch skutků násilných dopustil čili nic; jeť kladení násilného odporu vrchnosti nikoli pojmovým znakem, nýbrž jen cílem sročení, jak tomu zřejmě nasvědčuje již samo slovné znění § 68 tr. zák.

Výroku, odsuzujícímu jednotlivé obžalované pro zločin dle § 87 tr. zák. odporují obě zmáteční stížnosti. U Karolíny D-ové shledal nalézací soud skutkovou podstatu tohoto zločinu ve dvojím různém slovním výroku. Také tu byla stížnost, pokud uplatňovala důvod zmátečnosti dle § 281 č 5 tr. ř., zavržena již v zasedání neveřejném. Provádějíc důvod zmátečnosti dle § 281 č. 9 a) tr. ř., namítá stížnost, že Otakar V., proti němuž

dle rozsudkového zjištění směřoval prý výrok obžalované: »Hodte ho dolů, jděte na berňák a vytlučte tam všechno,« se nepokládal za ohrožena na svém životě nebo na své bezpečnosti, neboť prý sám potvrdil, že s ním dav necloumal, nýbrž že sám ustupoval k výpravě a odešel; mimo to prý pronesl sám jako svědek úsudek, že shromáždění lidu na hejtmánství mělo za účel manifestaci k uplatnění aprovisačních požadavků, a vyplývá prý tudíž z jeho výpovědi, že zvýšené nebezpečí pro jeho život ani nastati nemohlo. Námitka je především právně pochybena, pokud uplatňuje názor, že posouzení otázky, bylo-li pachatelovým jednáním přivoděno některé z nebezpečí ve smyslu § 85 b) tr. zák., bylo odvislým od úmyslu toho, proti němuž jednání to směřovalo. Vznik nebezpečí jest objektivním předpokladem skutkové podstaty zločinu dle § 87 tr. zák., a soud zjišťuje jej uvážením poměrů a okolností, za nichž jednání bylo předsevzato, takže může dospěti k závěru, že jednáním tím nebezpečí ono přivoděno bylo, po případě i přes opačný úsudek ohroženého. Nejinak je tomu v příčině druhého výroku obžalované, který dle rozsudkového zjištění zněl: »Lidé, pojdte mi pomoci, půjdeme na toho kluka B-a, on mne okradl o pole, on má vztek, že jsem se s ním nechtěla k« Je snad sice pravda, že rozsudkové zjištění, dle něhož se lid tehdy také již k tomu chystal, že bude pleniť obchody, nenachází opory v údajích vyslechnutých svědků, z nichž, jak uvádí stížnost, žádný nepotvrdil, že by se lid byl na plnění chystal; než nehledě k tomu, že se v rozsudkovém závěru, dle něhož výrok obžalované mohl snadno způsobiti u větší míře nebezpečnosti pro majetek stavitele B-a, proti němuž směřoval, poukazuje zároveň případně na tehdejší nebezpečnou situaci a že spočívá mimo to zřejmě také na ostatních výsledcích řízení než na svědeckých údajích, jde tu o skutečnost pro posouzení činu obžalované potud nerozhodnou, že výrok mohl již sám sebou býti způsobitelným, přivoditi ono nebezpečí i tehdy, jestliže se lid, k němuž obžalovaná výrok dle rozsudkového zjištění pronesla (vykřikla), právě na plnění nechystal. Je pak bezpředmětnou konečnou námitkou stížnosti, že prý vzhledem k tomu, že pro majetek b-ských občanů žádné nebezpečí nevzešlo, výrok nalézacího soudu ani po stránce právní není odůvodněn, neboť rozsudek, který v rozhodovacích důvodech mluví pouze o způsobení nebezpečnosti pro majetek stavitele B-a, má jen ohrožení majetku tohoto jednotlivce na zřeteli také ve svém výroku, kde je řeč o způsobení nebezpečí cizí majetnosti. Avšak ke skutkové podstatě zločinu dle § 87 tr. zák. stačí, bylo-li nebezpečí, tam naznačené, přivoděno i jen pro jediného člověka, o čemž nezdá se pochybovati ani zmateční stížnost. Druhá z obou stížností odporuje výroku, jímž zločinem dle § 87 tr. zák. byly vinnými uznány obžalované Františka S-ová a Barbora Ch-ová, námitkou, že v rozsudku není uvedeno, pokud se týče odůvodnění úmyslu obžalovaných, přivoditi některé z nebezpečí, naznačených v § 85 b) tr. zák., nebo jich vědomí, že svým jednáním (svými výroky) podobné nebezpečí přivoditi mohou. Stížnost zejména dovozuje, že ve výroku Františky S-ové nespočívá nic více než pouhá nadávka. Námitka jest ohledně obou stěžovatelek neodůvodněna. O Františce S-ové zjišťuje rozsudek, že, vniknuvši s davem do budovy okresní politické správy, vybízela lidi, aby ženské pomocné kancelářské síly vyházeli oknem, o Barboře Ch-ové pak, že křičela k davu před budovou okresní politické správy: »Mužští, jděte, který jste kurážný, nahoru a

sházejte to všechno dolů, a ty slečinky, co tam jsou, také vyházejte, ať jdou dělat děvky, ať jdou mlátit, teď musejí býti ony děvky.» Především je mylný právní názor, uplatňovaný námitkou nepřímou v ten rozum, že pojmovým předpokladem zločinu dle § 87 tr. zák. jest pachatelův úmysl, přivoditi svým jednáním některé z nebezpečí, naznačených v § 85 b) tr. zák. Již z doslovu § 87 tr. zák. vyplývá zcela zřetelně, že úmysl pachatelův, jeho zlomyslnost, musí směřovati pouze ke zločinnému jednání samotnému, nikoli tedy se také vztahovati na přivodění nebezpečí: v tomto směru stačí pouhá nedbalost, tím spíše tedy pachatelovo vědomí, že jeho jednáním nebezpečí přivoděno býti může. Jest ovšem pravda, že se v rozhodovacích důvodech rozsudku toto vědomí obžalovaných výslovně nezjišťuje, než nehledě k tomu, že, jak právě uvedeno, stačí v tom směru i pouhá nedbalost, mohlo takovéto výslovné zjištění a odůvodňování jeho odpadnouti, aniž by proto rozsudek musil nezbytně býti zmatečným ať již s hlediska důvodu zmatečnosti dle č. 9 a), 10 či dle č. 5 § 281 tr. ř., neboť obžalované nemohly si jednak již vzhledem k obsahu svých výroků mimo to pak i vzhledem na rozsudkem zjištěnou nebezpečnost situace dosahu svého jednání a nebezpečí, které jím přivoděno bylo pro život, zdraví a tělesnou bezpečnost těch, proti nimž jejich výroky směřovaly, býti nevědomy.

Oprávnění nelze upříti zmatečnosti stížnosti státního zastupitelství. V odpor vzatým rozsudkem byli někteří obžalovaní sprostěni z obžaloby pro zločin dle § 93 tr. zák. Dle rozhodovacích důvodů vycházel nalézací soud při svém rozhodování o vině jednotlivých obžalovaných ve směru tohoto zločinu z právního hlediska, že pro zločin omezování osobní svobody může býti volán k zodpovědnosti pouze ten, kdo způsobil někomu stav, který lze kvalifikovati jako omezování osobní svobody, pokud se týče kdo ho v tomto stavu udržuje. V rozhodovacích důvodech se dovozuje, že i sebe větším počtem ran, různými osobami zasazených, osobní svoboda omezována býti nemůže. Než dále uvádí se tamtéž sice, že jednání kteréhokoli druhu, které nepůsobí ani udržování, po případě prodlužování onoho stavu, který lze kvalifikovati jako omezování osobní svobody, jako v tomto případě zlé nakládání lidmi z davu, V-ův povz doprovázejícího, nutno označiti jen jako stěžování a zhoršování tohoto stavu, označuje se však zároveň jako nesporné, že dav, proti V-ovi se valící, z něhož bylo mu vyhrožováno a nadáváno a jímž byl potom týrán, značně oslabil jeho schopnost odporu a že V. následkem toho přiveden byl do stavu, jež nutno označiti jako omezování osobní svobody, a to činy, které by za normálních poměrů takového účinku nezpůsobily. Přes to však dospívá rozsudek k závěru, že v těch, kdož se dopustili zlého nakládání s V-em, nelze spatřovati spolupachatele, nýbrž že lze zločinem omezování osobní svobody vinnými uznati pouze ty, kdož za tohoto stavu věci a, znajíce tento stav, dopustili se činů, jimiž způsobili a udržovali stav, jež nutno kvalifikovati jako omezování osobní svobody. Jak patrně, nerozeznává rozsudek mezi činností těch, kdož způsobili někomu stav, který lze kvalifikovati jako omezování osobní svobody, nebo ho v tomto stavu udržují, na straně jedné, a činy takovými, kterými se stav ten stěžuje a zhoršuje, na straně druhé. V činnosti oněch nalézací soud spatřuje skutkovou podstatu dle § 93 tr. zák., v jednání těchto však nikoli. Takovéto rozeznávání

je však zřejmě nemístné a nelze nikterak seznati, proč by ve stěžování a zhoršování stavu, který lze kvalifikovati jako omezování osobní svobody, neměla být spatřována skutková podstata zločinu dle § 93 tr. zák., kdyžť rozsudek sám pro tento případ dovozuje, že dav, z něhož bylo V-ovi vyhrožováno a nadáváno a jímž byl týrán, značně oslabil jeho schopnost odporu, a že právě následkem toho **uveden** byl do stavu, jež nutno označiti jako omezování osobní svobody, a to, jak opět rozsudek sám výslovně zdůrazňuje, činy, které by za normálních poměrů takového účinku nezpůsobily. Nelze-li pak dle zásadně správného názoru nalézacího soudu ani v sebe větším počtu ran, různými osobami zasazených, spatřovati omezování osobní svobody, platí to tím spíše o vyhrožování a dokonce o nadávání; rozsudek sám v tom směru nijak nerozeznává. O shora jmenovaných obžalovaných rozsudek vesměs zjišťuje, že s V-em za doby, po kterou se nacházel ve stavu kladeném rozsudkem na roveň omezování osobní svobody, skutkem zle nakládali. Předpokladem trestnosti činů jednotlivých obžalovaných jako zločinu dle § 93 tr. zák. jest arci především, že byly jimi předsevzaty jako účastníky celku, jehož činností V. byl uveden do stavu, rovného omezování osobní svobody, tedy davu, v jehož počínání soud dle rozhodovacích důvodů spatřuje skutkovou podstatu zločinu dle § 93 tr. zák. Rozsudek nevylučuje toho u žádného z nich, vyličení skutkového děje v rozhodovacích důvodech nasvědčuje naopak tomu, že soud považuje všechny za účastníky davu toho; o Karlu F. dokonce zjišťuje výslovně, že byl v davu kolem vozu. Dalším předpokladem je zjištění, že si byli jednotliví pachatelé toho vědomi, že svými činy spolupůsobí při počínání davu, jímž dle rozsudkového zjištění V. měl býti omezován a také skutečně omezení se proto správně zdůrazňuje, že zločinem dle § 93 tr. zák. lze vinčován byl na své osobní svobodě, pokud se týče, že jejich činy je tento stav V-ův udržován (prodlužován) nebo stěžován a zhoršován. V rozsudku se proto správně zdůrazňuje, že zločinem dle § 93 tr. zák. lze vinnými uznati pouze ty, kdož se činů dopustili, znajíce stav věci, tam podrobně vyličený. Než v oněch částech rozhodovacích důvodů, v nichž se nalézací soud obírá otázkou viny jednotlivých obžalovaných, se ono vědomí, pokud se týče tato znalost stavu věci nikde nevylučuje. Zmateční stížnost tudíž právem dovozuje, že při správném právním posouzení věci není na místě vytrhávati činy jednotlivých obžalovaných z celku a posuzovati je samostatně, nýbrž že sluší posuzovati je jako částí činnosti davu, jehož účastníky byli a v jehož celkové činnosti sám nalézací soud shledal skutkovou podstatu zločinu omezování osobní svobody.

V dalším odporuje zmateční stížnost výroku nalézacího soudu, kterým byla obžalovaná Růžena S. sprostěna z obžaloby pro přestupek § 312 tr. zák. Soud shledal ve výroku, proneseném obžalovanou dle rozsudkového zjištění vůči pomocné kancelářské síle okresní politické správy, když tato svou službu konala, »že má 200 zl. měsíčně, že tam nic nedělá a že se baví jen s pány«, spíše bezvýznamnou výtku než urážku. Zmateční stížnost namítá stručně, ale případně, že závadná slova nejsou pouhou výtkou, nýbrž urážkou. Dodati dlužno, že předmětem ochrany dle § 312 tr. zák. není soukromá čest osoby, vůči níž čin (výrok) směřuje, nýbrž veřejná autorita, kterou jí propůjčuje její úřední nebo služební postavení, tuto autoritu pak snižuje v tomto případě zcela nepochybně výrok,

kterým byla jmenovaná úřední osoba nařknuta, že v úřadě zahálí, pokud se týče v něm čas tráví způsobem, s jejím postavením a povinnostmi služebními se nesrovnávajícím. Stejně je samozřejmo, že obžalovaná nebyla naprosto oprávněna k podobnému nařknutí oné úřední osoby, takže o nějaké pouhé výtce tu vůbec nemůže býti řeči.

Čís. 608.

Ke skutkové podstatě zločinu vydírání podle § 98 b) tr. zák. se nevyhledává, by ve výhrůžce zlo, kterým hrozeno, bylo určité vyjádřeno jednak dle předmětu, který má býti zlem zasažen, jednak jakožto zlo, bezprostředně hrozící.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1921, Kr I 849/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 25. května 1921, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem veřejného násilí dle § 98 b) tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost — dovolávajíc se jedině zmatečního důvodu č. 281 č. 9 lit. a) tr. ř. — dovozuje 1. že ve smyslu § 98 lit. b) tr. zák. je nutno, by pronesená hrozba obsahovala v sobě n a z n a č e n í újmy na těle, svobodě, cti anebo jmění, že hrozba musí míti určitý obsah a určitý předmět, pročez prý závadné výroky nemohou býti vůbec považovány za nějakou hrozbu; neboť tato všeobecná rčení neměla vztahu k bezpečnosti tělesné, ke cti nebo k majetku úředníků, nýbrž mohla míti vztah jedině k tomu, že se dělníci považovali odložením výplaty na svých právech poškozenými, ohražovali se proti odkladu výplaty a naznačovali, že svá práva budou povždy hájiti; výrok »budete toho litovati« mohl se proto vztahovati jedině na kroky, které dělnictvo k hájení svých práv provádí cestou organisace; 2. že, ježto obžalovaní nehrozili zlem, které by mělo bezprostředně nastati, nýbrž pronesli povšechné výroky, nemůže býti ani řeči o tom, že by bylo hrozeno obzvláště závažným zlem, a neplyne nějaký důvod k obavě ani z osobních vlastností obžalovaných, ani ze zvláštních okolností, kterých tu není. Zmateční stížnost je v obojím směru bezdůvodna. Skutková podstata zločinu § 98 b) tr. zák. požaduje psychické násilí, totiž nátlak na vůli napadené osoby, dosti důrazný k tomu, aby se vůle této osoby pod tímto nátlakem brala směrem pachatelem chtěným, kterýmž by se nebyla nesla, kdyby tu nebylo nátlaku; nátlak ten vykonává se dle § 98 b) tr. zák. vyhrůžkami ublížení na těle, na cti nebo na majetku, tedy předpověděním, že pachatel způsobí ohrožené osobě nějaké zlo; vyhrožováno může býti dle slov zákona přímo nebo prostředně, písemně neb ústně, nebo jiným způsobem; zákon nerozeznává, bylo-li zlo přesněji či méně určité označeno, a nerozeznává, bylo-li předpověděno pro bezprostředně nastávající dobu či pro bližší nebo vzdálenější budoucnost; rozhodným jest pouze, zdali projev, že nastane zlo, byl pro napadenou osobu zřejmý a zároveň způsobitý, aby ve smyslu shora zmíněném